

VARSINAIS-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUS

Vuosikertomus 2024

Sisällys

LUKIJALLE	3
TOIMINNAN ORGANISOINTI	8
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA	10
ESIHENKILÖIDEN MIETTEITÄ.....	15
TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS	19
KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ	23
KOKEMUKSIA KANSAINVÄLISESTÄ VAIHTOVIERAILUSTA	26

LUKIJALLE

Allekirjoittaneella oli ilo ja kunnia tulla kertomusvuoden kuluessa valituksi käräjäoikeuden uudeksi laamanniksi. Pääsin aloittamaan tehtävässä 1.8.2024, käräjäoikeuden käynnistelyssä syysistuntokauttaan.

* * * * *

Varsinais-Suomi on maassamme tunnettu oikeustieteellisestä opetuksestaan ja osaamisestaan, tarjotaanhan yliopistollista korkeakoulutusta Turussa sekä suomeksi että ruotsiksi. Turulla on merkittävä painoarvo myös tuomioistuinlaitoksessa, koska täällä toimii maamme 36 tuomioistuimesta kolme eli kärjä-, hovi- ja hallinto-oikeus.

Heti työskentelyni alkuvaiheissa oli havaittavissa erinäisten kohtaamisten ja keskustelujen perusteella, että osaaminen on käräjäoikeudessamme korkealla tasolla kaikissa henkilöstöryhmissä. Sen varaan on hyvä rakentaa!

Yhtenä esimerkkinä tästä on syksyllä 2024 toimitettu hakumenettely alemman palkkaluokan kärjätuomarin viroista. Kaikkiaan 15 hakijasta kymmenellä oli työkokemusta vähintään 10 vuotta ja useilla enemmänkin, 13–17 vuoden haarukassa. En usko, että vastaavia hakuja nähdään muissa käräjäoikeuksissa ainakaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

* * * * *

Syksyllä 2023 toteutettu käräjäoikeuden organisaatiouudistus tuli lyhyen siirtymäjaksan jälkeen voimaan täysimääräisesti toimintavuoden 2024 alussa. Lainkäyttötyötä on nyt tehty kahdella puhtaasti siviilioikeudellisia asioita ja kahdella rikosoikeudellisia asioita käsittelevällä osastolla, ja kullakin osastolla on omia

erityisiä asiaryhmiään siviili- ja rikosoikeuden yläkäsitteiden alla. Työnkuvat ovat aikaisempaa selkeämmät ja tarjoavat mahdollisuuden oikeasuhtaiseen erikoistumiseen sekä ammattitaidon syventämiseen.

Uudistuksen onnistumista ja jälkikäteisen tasapainotuksen tarpeellisuutta asiaryhmien ja henkilöresurssien suhteen on arvioitu varsinkin syyskaudella, eikä suurempiin toimiin ole ilmennyt aihetta. Uudistusta on siten pidettävä paitsi tarpeellisena, myös oikein onnistuneena, mistä vielä tässäkin yhteydessä suuret kiitokset sen yhdessä henkilökunnan kanssa toteuttaneelle laamanni Martti Juntikalle.

Sama johtopäätös on voitu toimintavuoden aikana tehdä myös vuonna 2023 toteutetun tiedoksiantotoiminnan uudistuksen osalta.

* * * * *

Lainkäyttöasioiden käsittelyn keskittäminen AIPA-tietojärjestelmään otti merkittävän askeleen, kun rikosasioita ryhdyttiin toukokuun lopussa käsittelemään AIPA:ssa kaikissa käräjäoikeuksissa. Valtakunnallista käyttöönottoa oli edeltänyt lyhyt pilotointi Itä- ja Pohjois-Suomen kolmessa käräjäoikeudessa. Vaikka rikosasioiden käsittelyn edellyttämien vaativien toiminnallisuuksien testaus ja pilotointi olivat onnistuneet kohtuullisen hyvin, uusiin järjestelmiin liittyvät riskit ovat valtakunnallisissa

suurissa asiamäärissä valitettavasti realisoituneet. Järjestelmässä on ilmennyt toistuvasti toimintahäiriöitä ja -virheitä, jotka ovat hidastaneet asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista osin merkittävästikin. Näin ei tietenkään saisi olla, monien käräjäoikeuksien toimiessa jo muutoinkin ruuhkautuneessa ja kuormittuneessa tilanteessa.

* * * * *

Vuoden 2024 aikana saapuneet asiamäärät ylittivät käräjäoikeudessamme arviot ja enusteet laajoissa ja summaarisissa riita-asioiden sekä insolvenssioikeudellisissa ja muissa hakemusasioissa, eivätkä tulosneuvottelussa -23 sovitut resurssit riittäneet vastaamaan kaikkiin asiamääristä ja tietojärjestelmistä aiheutuviin haasteisiin. Saapuneiden ja ratkaistujen asioiden määrät sekä käsittelyajat ilmevät kertomuksen lopussa olevista tilastoista. Juttumäärien kehitys ja resurssointi ovat keskeisiä teemoja myös vuonna 2025.

* * * * *

Haluan kiittää käräjäoikeuden ammattitaitoista ja iskuvoimaista henkilökuntaa hienoista työsuorituksista ja venymisestä erilaisissa haasteissa sekä hyvästä keskinäisestä vuorovaikutuksesta ja yhteishengestä.

*Tommi Vuorialho
laamanni*

TILL LÄSAREN

Undertecknad hade glädjen och äran att 28.6.2024 bli nämnd till ny lagman i tingsrätten. Jag började som lagman 1.8.2024, då tingsrätten inledde sin höstsessionsperiod.

* * * * *

Egentliga Finland är i vårt land känt för sin juridiska undervisning och sitt kunnande, högskoleutbildning vid universitet erbjuds ju i Åbo både på finska och svenska. Åbo har också stor betydelse inom domstolsväsendet, eftersom tre av landets 36 domstolar, det vill säga Egentliga Finlands tingsrätt, Åbo förvaltningsdomstol och Åbo hovrätt är verksamma här.

Genast i början av mitt arbete märktes genom olika möten och diskussioner att kompetensen i vår tingsrätt är på en hög nivå i alla personalgrupper. Det är en bra grund att bygga på!

Ett exempel på detta är ansökningsförfarandet hösten 2024 för tingsdomartjänster i lägre lönegrad. Av de totalt 15 sökande hade tio minst 10 års arbetserfarenhet och flera längre erfarenhet än så, mellan 13 och 17 år. Jag tror inte att motsvarande sker i andra tingsrätter, åtminstone inte utanför huvudstadsregionen.

* * * * *

Den organisationsreform som genomfördes i tingsrätten hösten 2023 trädde efter en kort övergångsperiod i kraft fullt ut i början av verksamhetsåret 2024. Rättskipningsarbetet har nu utförts av två avdelningar för rent civilrättsliga mål och två för straffrättsliga mål, och varje avdelning har sina egna specifika grupper av mål inom civilrätt och straffrätt. Arbetsbeskrivningarna är tydligare än tidigare och ger möjlighet till en specialisering och därmed fördjupad yrkeskunskap.

Framgången med reformen och behovet av en balansering i efterhand i fråga om ärendegrupper och personalresurser har bedömts särskilt under höstperioden och det har inte framkommit något behov av några större korrigerande åtgärder. Reformen bör därför inte bara betraktas endast som nödvändig, utan också som riktigt lyckad, vilket min företrädare lagman Martti Juntikka förtjänar ett stort tack för. Han genomförde reformen tillsammans med personalen.

Också den reform av delgivningsverksamheten som genomfördes 2023 har under verksamhetsåret visat sig vara lika lyckad.

* * * * *

Centraliseringen av rättskipningsärendenas behandling till datasystemet AIPA tog ett betydande steg framåt när man i slutet av maj i alla tingsrätter började behandla brottmål i AIPA. Det riksomfattande införandet hade föregåtts av ett kort pilotförsök i de tre tingsrätterna i Östra och Norra Finland. Även om testningen och piloteringen av de krävande funktioner som behandlingen av brottmål kräver lyckades någorlunda väl, har tyvärr riskerna med de nya systemen realiserats i det stora antalet ärenden på riksnivå. Det har upprepade gånger förekommit funktionsstörningar och funktionsfel i systemet, vilket i vissa fall har fördröjt behandlingen och avgörandet av ärendena avsevärt. Så får det naturligtvis inte vara, då många tingsrätter redan är överbelastade och överarbetade.

* * * * *

Antalet ärenden som inkom under år 2024 översteg i vår tingsrätt uppskattningarna och prognoserna i ärendegrupperna omfattande

och summariska tvistemål samt i insolvensrättsliga och andra ansökningsärenden. De vid resultatförhandlingarna 2023 överenskomna resurserna räckte inte till för att svara på alla utmaningar som ärendemängderna och datasystemen medförde. Antalet inkomna och avgjorda ärenden samt handläggningstiderna framgår av statistiken i slutet av berättelsen. Hur ärendemängderna utvecklas och resursallokeringen är centrala teman även år 2025.

* * * * *

Jag vill tacka tingsrättens yrkeskunniga och slagkraftiga personal för fina arbetsprestationer och för visad flexibilitet i utmanande situationer samt för god ömsesidig växelverkan och sammanhållning.

Tommi Vuorialho
lagman

TOIMINNAN ORGANISOINTI

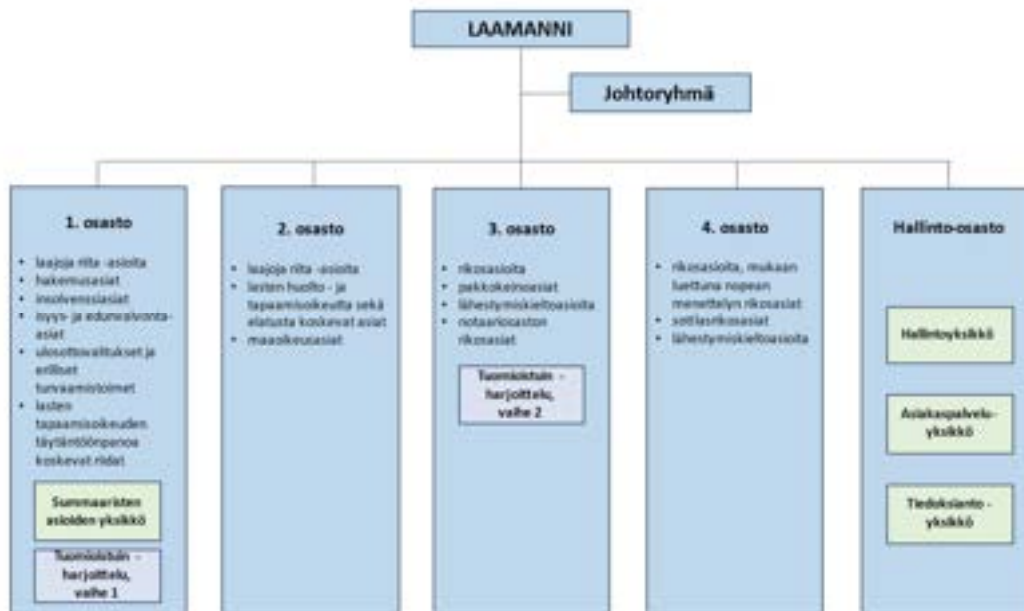
Käräjäoikeus on päällikkövirasto, jonka päällikkönä toimii laamanni. Laamannin tukena ja neuvoa-antavana toimielimenä on johtoryhmä.

Käräjäoikeuden lainkäyttötoiminta tapahtuu neljällä lainkäyttöosastolla, joiden toimintaa johtavat osaston johtajat. Lainkäyttöosastojen henkilökunta koostuu käräjätuomareista ja lainkäyttösihteereinä toimivista käräjäsihhteereistä.

1.10.2023 lukien käräjäoikeuden toiminta or-

ganisoitiin uudelleen, ja lainkäyttöosastot erikoistuivat joko siviili- tai rikosasioihin. Tuomioistuinsovitteluja ja lasten huoltoriitojen sovitteluasioita voivat käsitellä kaikki sovittelukoulutuksen saaneet tuomarit.

Lainkäyttöosastojen työtä tukee yleishallintoasioissa sekä henkilöstö-, talous- ja toimitilasioissa hallinto-osasto, johon kuuluvat myös lainkäyttöosastoilla käsiteltäviin asioihin liittyviä tiedoksiantotehtäviä suorittavat haastemiehet.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

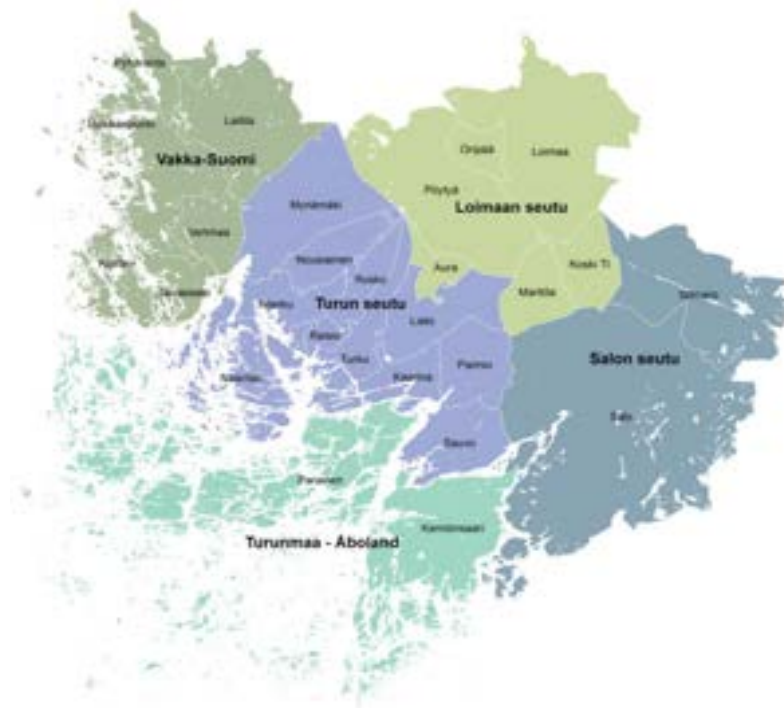
Käräjäoikeuden toiminta-alue – tuomiopiiri – käsittää 27 kunnan alueen, jolla asuu vajaat 495.000 asukasta.

Käräjäoikeuden kanslia sijaitsee Turussa.

Käräjäoikeus käsittelee yleisenä ensimmäisen asteen tuomioistuimena toimivaltaansa kuuluvat riita- ja rikosasiat, mukaan luettuina sotilasrikosasiat, samoin kuin pakkokeino-, ha-

kemus- ja insolvenssiasiat sekä maoikeusasiat.

Käräjäoikeuden henkilöstömäärä kertomusvuonna oli 167, joista 44 oli vakinaisia tuomarin virkoja, 2 määräaikaista tuomarin virkaa ja 12 tuomioistuinharjoittelua suorittavien käräjänotaarien virkoja.

OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA

Vuodet kärjääoikeudessa ovat aina erilaisia. Oman kokemukseni perusteella ne ovat myös hyvin harvoin alkuvuodesta tehtyjen valistuneiden arvioiden mukaisia. Vuosi 2024 oli paraatiesimerkki sanotusta.

Vielä tammikuussa ajattelimme, että pääpaino tulisi vuoden 2024 aikana olemaan uuden, 1.10.2023 käyttöön otetun organisaatiomallin viilaamisessa ja kehittämisessä mahdollisimman tehokkaaksi, toimivaksi ja tasapuoliseksi. Ajattelimme myös, että meillä on melko hyvä käsitys siitä, minkälainen määrä erilaisia juttuja meidän tulisi kyetä vuoden aikana käsittelemään ja ratkaisemaan. Edelleen ajattelimme, että saaduilla resursseilla oikein ja tasapuolisesti kohdennettuina meillä olisi ainakin jonkinmoinen mahdollisuus saavuttaa asetetut tavoitteet. Siitä huolimatta, että selvää oli jo alun alkaen, että tämä vaatisi taas venymistä ihan jokaisessa asiaryhmässä. Olimme väärässä.

* * * * *

Osastollamme käsiteltäviä asiaryhmiä tarkasteltaessa ei ollut ennalta nähtävissä, että samanaikaisesti sekä summaaristen riita-asioiden, insolvenssiasioden että myös laajojen riita-asioiden määrät kasvaisivat vuodesta 2023 keskimäärin yli 10 prosentilla,

mikä tarkoittaa yli 5.000 asian lisäystä työ määrään. Kun tähän vielä lisätään se, että edes saadut, perusteltuihin odotuksiin nähden hyvin niukat resurssimme eivät olleet meistä johtumattomista syistä kertaakaan

vuoden aikana täysimääräisesti käytössä, tilanteen tulisi nyt vuoden 2025 alkupuolella olla vähintään katastrofaalinen, ellei jopa toivoton. Sitä se ei kuitenkaan ole, kiitos teidän kaikkien.

Voidaan sanoa, että vuosi 2024 oli lopulta varsin onnistunut puolustustaistelu olosuhteissa, joissa erävoiton ottaminen ei ollut mahdollista. Työtä tehtiin sen korkeaan laatuun nähden uskomaton määrä ja henkilöstö venyi katkeamatta kuin vanhan ajan twistnauha. Jokainen laittoi peliin enemmän kuin olisi voitu edellyttää tai edes toivoa, ja tämän seurauksena seuraavaan erään päästiin lähtemään vain niukasti tappiolla. Ottelu on edelleen voitettavissa ja kun vahvistuksiakin on vielä luvassa, tilanne näyttää kaikesta huolimatta varsin hyvältä.

Syvän kiitollisuuden ohella edellä mainittu tuo mukanaan myös huolen jaksamisesta. Selvää on, että kukaan meistä ei voi suorittaa ääri rajoilla vuodesta toiseen. Paraskin nauha katkeaa, kun sitä riittävästi venyttää. Tämän vuoksi pääpainon tulee nyt olla henkilöstön hyvinvoinnissa ja jaksamisessa. Ihmiset ennen asioita ja terveys ennen työtä. Tämä on ainoa kestävä tapa edetä.

* * * * *

Vaikka tulevan ennakoiminen on edellä todetulla tavalla erityisesti käräjäoikeusympäristössä vaikeaa, on kuitenkin hyvin todennäköistä, että joudumme operoimaan niukoilla resursseilla myös lähitulevaisuudessa. Ensiarvoisen tärkeää onkin nyt yhdessä pohtia sitä, miten saamme hyödynnettyä käytettävissä olevat voimavarat mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti ja samalla siten, että rivistä ei kaadu muun kuin liukastumisen tai satunnaisen sairastumisen vuoksi yksikään osaja.

Kun aikaa on vähän, sitä ei ole hukattavaksi. Meidän työssämme tämä tarkoittaa ennen muuta sitä, että keskittymisen on oltava kaiken aikaa olennaisessa eikä arvokasta työaikaa voida käyttää muuhun kuin työtehtävien edistämiseen. Jotta tähän päästään, tulee tietenkin olla kristallin kirkasta, mitä kunkin omiin työtehtäviin kuuluu ja mitä taas ei. Esimerkiksi palautuminen työpäivän aikana vaikkapa kahvia hyvässä seurassa nauttien on tärkeä osa oman työkyvyn ylläpitämistä ja kuuluu siten niihin asioihin, joista kunkin tulee työpäivän aikana huolehtia. Sen sijaan sen seuraaminen, miten paljon aikaa joku toinen viettää kahvikupin äärellä, ei työtehtäviin kuulu. Samaa kategoriaan kuuluu sen pohtiminen ja selvittäminen, miten paljon työtä joku toinen samalla tai toisella osastolla tekee.

* * * * *

Voimavarat on siis kohdennettava tarkasti ja oikein, jotta tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Yhtä tärkeää on oivaltaa se, että työt ovat yhteisiä, vaikka asioilla onkin nimetyt käsitte-lijänsä ja ratkaisijansa. Edelleen on tärkeää tunnistaa se, mitä meiltä kaikilta työssä odotetaan. Se ei ole pidemmällä tarkastelujaksolla edellä kuvattu vuoden 2024 suoritus, joka koetteli kiistatta työkykyämme ja -hyvinvointiamme, vaan kohtuullinen hyvä suoritus, johon voimme terveyttämme vaarantamatta vuodesta toiseen yltää. Meidän on myös kyettävä ymmärtämään se, että sanotun kaltaiseen hyvään suoritukseen yltäminen riittää silloinkin, kun työn määrässä tapahtuu odottamattomia muutoksia ja työpinot kasvavat meistä riippumattomaista syistä. Lähestytään näitä asioita osastokokouksen syksyllä 2024 tavoin seuraavan esimerkin kautta.

Maalausalan yritys on sopinut tilaajan kanssa urakasta, joka käsittää suurehkon omakotitalon kaikkien ulkopintojen maalauksen. Kustannuslaskenta on tehty hallinnossa huolellisesti ja työstä on laskettu suoriuduttavan viidellä työntekijällä yhden arkiviikon aikana.

Maanantaina mainittu viiden työntekijän tiimi saapuu kohteeseen aamuvarhaisella. Selvää on, että ensimmäistä työpäivää ei voida käyttää sen laskemiseen, mikä on tarkalleen viidennes kohteessa tehtävästä työstä. Sen sijaan työhön on syytä ryhtyä rivakasti ja työ on

tarkoituksenmukaista jakaa kunkin erityisosaaminen ja kyvyt huomioon ottaen siten, että tiimillä on paras mahdollisuus saada urakka tehtyä tehokkaasti ja riittävän laadukkaasti sille varatussa ajassa.

Yhden työntekijän tehtäviin kuuluu pohjatöiden tekeminen. Mikäli hän tekee työnsä huolimattomasti, taitavinkaan maalari ei saa pelastettua urakkaa. Yhden työntekijöistä työksi valikoituu hänen tunnetun tarkkuutensa vuoksi ikkunanpuitteiden maalaaminen. Tämä työntekijä ei maalaa viikon aikana pinta-alassa mitattuna kuin murto-osan siitä määrästä, jonka hänen suuriin seinäpintoihin keskittyvä kollegansa maalaa. Silti on selvää, että lopputuloksen kannalta myös hänen työpanoksensa on ensiarvoisen tärkeä. Urakka ei myöskään etenisi toivotulla tahdilla, ellei yksi tiimin jäsenistä huolehtisi suojaamisesta ja telineiden asettamisesta oikea-aikaisesti työn edetessä. Jokaista heistä tarvitaan eikä yhdenkään työpanosta voida pitää tärkeämpänä tai vähemmän tärkeänä kuin toisen.

Urakan edettyä alkuviikon hyvin keskiviikkona yksi työntekijöistä sairastuu ja joutuu jäämään kotiin. Yrityksen muiden työntekijöiden ollessa kiinni toisissa kohteissa häntä ei kyetä korvaamaan uudella työntekijällä. Kohteessa edelleen työskentelevät neljä työntekijää eivät voi perjantaina todeta, että työt on tehty, koska he ovat jo tehneet oman osansa töistä.

Myös heidän osaltaan urakka on edelleen kesken. Toisaalta heiltä ei myöskään voida vaatia ylitöiden tekemistä, joka on sopimuksenvarainen asia.

Yllättävä muutos saa aikaan sen, että tarkasti laskettu urakka viivästyy päivällä. Yksikään viidestä työntekijästä ei kuitenkaan ajattele, että tämä olisi hänen tai jonkun hänen työtovereistaan vika tai vastuulla. Näin ei ajattele myöskään työnantaja. Kaikki tekivät voitavansa ja työn jälki oli hyvää. Urakka ei mennyt suunnitellusti, mutta osaamista löytyy ja työtä riittää. Yhteishengenkin täytyy olla hyvä, koska yrityksen vapaa-ajalla järjestettyyn virkistystilaisuuteen osallistui enemmän työntekijöitä kuin koskaan aikaisemmin. Isossa kuvassa kaikki on siten hyvin ja tulevaisuus näyttää valoisalta.

* * * * *

Myös meillä käräjäoikeudessa ja sen 1. osastolla tulevaisuus näyttää hyvältä. Osaamisen taso on yleisesti hämmästyttävän korkea ja erityisosaamistakin löytyy kosolti. Myös naurua kuuluu käytävillä päivittäin. Olemme eittämättä valmiita kestämaan ja voittamaan tulevatkin koettelemukset, tarjoavat niitä sitten uudet ohjelmistot tai muut vaikutuspiirimme ulkopuolella olevat asiat.

On tärkeää muistaa, että yhdessä olemme riittävän vahvoja, yksin tai vajaalukuisina emme.

Huolehditään siis omasta ja myös työtovereidemme hyvinvoinnista ja pidetään näin riivimme mahdollisimman ehjinä. Kiinnitetään myös huomiota siihen, että taukomme ja vapaa-aikamme ovat aidosti palauttavia niin töissä kuin sen ulkopuolellakin. Ollaan kohdassa aidosti läsnä ja huomioidaan toinen toisemme. Ja jaksetaan hymyillä ja tervehtiä silloinkin, kun työtaakka painaa meitä alas. Pienet asiat oikein tekemällä on mahdollista saavuttaa yhdessä isoja asioita!

Menneestä nöyrästi kiittäen ja yhteistä matkaa ilolla jatkaen,

Samuli Sillanpää
osaston johtaja, osasto 1

ESIHENKILÖIDEN MIETTEITÄ

Käräjäoikeuden organisaatiomuutos toteutettiin lokakuussa 2023, mutta siirtymäajan vuoksi uudelleen järjestetyt osastot aloittivat toimintansa toden teolla vasta vuoden 2024 alussa. Juttupinoja laitettiin järjestykseen, työhuoneita jaettiin, tavaroita kannettiin ja tutustuttiin uuden osaston väkeen ja hiottiin yhteisiä toimintatapoja. Suurimmalla osalla ei muutoksia tapahtunut. Muutosten kohteena olivat lähinnä vain rikosasioita käsitelleet osastot 2, 3 ja 4.

* * * * *

Juttupinoja kasattiin osastoilla yhteen ja jaettiin uudelleen ja tutkittiin, mitä edellinen käsittelijä jutulle on tehnyt. Normaalityöntilanteessa asiaa hoitavan sihteerin ei tarvitse edes ottaa juttua esille, kun hän jo tietää mistä on kysymys, mutta nyt piti perehtymällä perehtyä asiaan, kun siihen tuli tiedusteluja. Työpinot tuntuivat kaikilla kasvavan ja niiden kimppuun käytiin tarmokkaasti päivämällä juttuja istuntoihin. Organisaatiomuutoksen tarkoitus oli erikoistua tiettyihin asiaryhmiin, keskittää ja nopeuttaa juttujen käsittelyä sekä helpottaa työruuhkaa ja työtaakkaa, vuonna 2024 päästiin keräämään kokemuksia siitä, toteutuvatko muutoksen tavoitteet.

* * * * *

Osastolla 2 työskenteli vuoden alussa 13 kärjätuomaria, maa-oikeusinsinööri ja yhdeksän sihteeria. Rikosasioiden siirryttyä pois osastolta 2, jäivät osastolle vielä laajat riita-asiat. Osastolle keskitettiin myös lapsia koskevat hakemus- ja riita-asiat sekä sovitteluasioiden koordinointi ja pääsääntöinen sovitteluasioiden käsittely. Samoin muutos toi osastolle maa-oikeuden, johon kuuluu kaksi maa-oikeustuomaria sekä maa-oikeusinsinöörin ja sihteerin.

Uudet tuulet puhalsivat. Aiempi työparityöskentely jäi taakse ja muodostettiin tiimejä; pidettiin tiimipalaverieja, joissa muokattiin, sovittiin ja yhdenmukaistettiin työtapoja. Tiimit muodostuivat pääsääntöisesti kahdesta kärjäsihteeristä ja kolmesta kärjätuomarista. Vuonna 2024 tapahtui myös ihme, sihteerimuutoksia ei osastolla tapahtunut vuoden aikana yhtään. Tuomaripuolella muutoksia tapahtui kaksi kertaa.

Sähköinen menettely toi tullessaan moninkertaistuneen saapuvan sähköpostimäärän, joka yllätti. Sähköpostia saapui sihteerille keskimäärin 30–40 kappaletta päivässä sisältäen liiteasiakirjoja, jotka piti välitallentaa PDF-muotoon ja vielä asianhallintajärjestelmään yksi kerrallaan. Tällaisina ”sähköpostitulvapäivinä” sihteerin suurin osa päivän työajasta menee

sähköpostin käsittelyyn, eikä työaika aina riitäkään.

Vaikka työnteon tavat muuttuivat ja sihteerien Aipa-järjestelmän siviiliasioiden työpinoissa olevien käsiteltävien asioiden määrä jopa kolminkertaistui, ja saapuvan sähköpostin määrä moninkertaistui, tilastot puhukoot puolestaan, paljon saatiin aikaan ja asioita ratkaistiin hyvässä tahdissa ja yhteistyöllä. Yleistuntuma on, että osastolla ollaan tyytyväisiä organisaatiomuutoksen tuomaan erikoistumiseen.

* * * * *

Osastolla 4 oli ennen muutosta käsitelty rikosasioiden lisäksi laajoja riita-asioita ja lapsia koskevia hakemus- ja riita-asioita. Muutoksen jälkeen olemme käsitelleet vain rikosasioita. Yllätyksenä tuli kiireellisten asioiden suuri määrä ja haasteet niiden sovittamisessa istuntolistalle ja vielä se, että istunnolle löydetään vapaa istuntosali. Myös istuntojen määrä lisääntyi. Ei ole harvinaista, että salissa istutaan kolmekin päivää viikossa. Lähestymiskieltoasiat ja vangittujen jutut olivat jo tuttuja, mutta uuden kiireellisten juttujen massan toi mukanaan syksyn 2023 lakimuutos, jonka nojalla tietyt asiaryhmät tulee käsitellä 30 päivän kuluessa vireilletulosta, jos asianomistaja eli uhri on alaikäinen. Kiireellisten juttujen saaminen istuntoon määräajassa on iso ponnistus,

joka vaatii eri henkilöstö- ja sidosryhmien yhteistyötä. Kiireelliset asiat ovat muutoinkin leimanneet työskentelyä vuonna 2024, kun jokainen rikosasiaa käsittelevä taho on ruuhkautunut - ensin poliisi tutkii, sen jälkeen syyttäjät tekee syyteharkintaa ja viimeisenä tuomioistuimissa asia ratkaistavakseen. Tuomioistuinvaiheessa asia saattaa jo olla vuosia vanha ja syytteen vanhentuminen onkin ensimmäisiä asioita, mitä tuomari ja sihteerit haastehakemukselta tarkistavat.

Vaikka rikososastolla työ on vaativaa ja kiireen täyttämää, on osaston henkilökunta ollut muutokseen tyytyväinen, nyt voidaan keskittyä yhteen asiaryhmään ja rikoslakiin, jolloin käsittely ja toimintatavat tulevat jo selkärangasta. Oman kuormittavuutensa tuo henkilökunnan vaihtuvuus. Tiivis ja huolellinen perehdyttäminen on kuitenkin avain siihen, että uusi työntekijä saadaan mukaan tiimiin mahdollisimman nopeasti. Omat haasteensa on vielä tuonut mukanaan kesäkuussa 2024 käyttöön otettu asianhallintajärjestelmä, jonka käyttö on monella tapaa helpottanut työskentelyä, mutta vaatii yhä edelleen kärsivällisyyttä ja sinnikkyyttä lähes päivittäisellä tasolla.

* * * * *

Haastemiesten vuosi on kulunut vauhdilla tiedoksiantotöiden parissa, kuukaudet ja viikot vieläkin nopeammin. Kielitoimisto määrittelee

ajan "ulottuvuudeksi, johon tapahtumat sijoituvat peräkkäiseen järjestykseen jatkumoksi ja joka ilmenee nykyhetkenä, menneisyytenä ja tulevaisuutena; aikajaksojen kulku." Tämä soveltuu pitkälti myös haastemiesten työhön. Tiedoksiantotyö etenee silmukkaa tarvittaessa kiristäen ja eri tiedoksiantotapoja hyödyntäen. Asiakassuhteita syntyy, jatkuu ja päättyy. Haastemiesten työ ja välineet muuttuvat. Mutta haastemiestä ja printteriä tarvitaan tulevaisuudessakin, vaikka sähköisyys lisääntyykin vauhdikkaasti lainsäädännön ja työvälineiden muodossa. Aikaa kuitenkin työmäärään nähden tarvittaisiin lisää. Rajallisesta vuorokautisesta tuntimäärästä huolimatta sitkeät haastemiehemme ovat venyneet ja joustaneet taas hieman edellisiä vuosia enemmän. Kiitos tästä. Vuoteen 2025 lähdemme hieman

huolestunein mielin - mihin aika tulee riittämään tai mistä budjettineuvottelusta aikaa saisi lisää.

* * * * *

Lähiesihenkilöinä voimme todeta olevamme iloisia ja ylpeitä osastoistamme, joissa jokainen on sitoutunut työhön ja apua annetaan ja saadaan aina, kun sitä pyytää ja tarvitsee.

Lähiesihenkilöt:

Eija Pesonen, osasto 2

Marja Saarni, osasto 4

Marika Erkamaa, tiedoksiantoyksikkö

TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS

Käräjäoikeus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, joka käy vuosittain tulosneuvottelut tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen tarvittavat toimintaresurssit.

Käräjäoikeuden tulostavoitteena on ollut ratkaista vähintään se asiamäärä, joka vuoden aikana käräjäoikeuteen saapuu. Kertomusvuonna käräjäoikeuteen saapui käsiteltäväksi kaikkiaan 68.919 asiaa ja käräjäoikeudessa ratkaistiin 59.137 asiaa. Tulostavoitetta ei määrällisesti saavutettu johtuen pitkälti siitä, että käräjäoikeuteen saapui käsiteltäväksi noin 5.000 asiaa enemmän kuin oli arvioitu. Ratkaisujakin toisaalta tehtiin tavoiteltua vähemmän.

Kertomusvuoden lopussa vireillä olleiden asioiden määrä on näin ollen edelleen suurempi kuin aikaisempina vuosina. Vireillä olevien asioiden määrän vähentäminen ja käsittelyaikojen lyhentäminen tulevat edelleen vaatimaan runsaasti työtä ja henkilöstöresursseja.

Vuoden 2024 painotetuksi työmääräksi arvioitiin 20.340, ja toteutunut painotettu työmäärä oli 19.535. Tuottavuustavoitteeksi asetettiin 122 (painotettu työmäärä / henkilötyövuodet), ja toteutuma oli 117 (116 vuonna 2023). Taloudellisuudessa tavoitteeksi asetettiin 550 (toimintamenojen määrä / ratkaistu asia), ja toteutuma oli 573 (644 vuonna 2023). Koko maan vastaavat toteutuneet luvut olivat tuottavuuden osalta 105 ja taloudellisuuden osalta 656, joten Varsinais-Suomen käräjäoikeus on edelleen kaikkien tuomioistuinten vertailussa keskimääräistä tuottavampi ja taloudellisempi tuomioistuin.

	Tavoite	Toteutunut
Saapuneet asiat	63985	68919
Ratkaistut asiat	64227	59137
Painotettu työmäärä	20340	19535
Tuottavuus	122	117
Taloudellisuus	550	573

Saapuneet asiat 2024

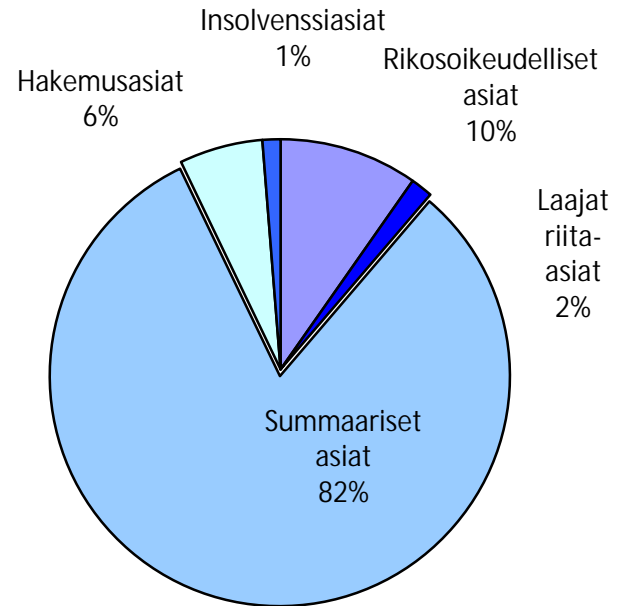
Rikosoikeudelliset asiat = rikosasiat + muut rikosoikeudelliset asiat + pakkokeinoasiat + sakonmuunnot

Laajat riita-asiat = laajat riita-asiat + maa-oikeusasiat + erilliset turvaamistoimiasiat

Summaariset asiat = summaariset, velkomus- ja muut summaariset asiat

Hakemusasiat = avioeroasiat + hakemusasiat

Insolvenssiasiat = velkajärjestelyasiat + yritys-saneerausasiat + konkurssiasiat + ulosotto-asiat

Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat 2024

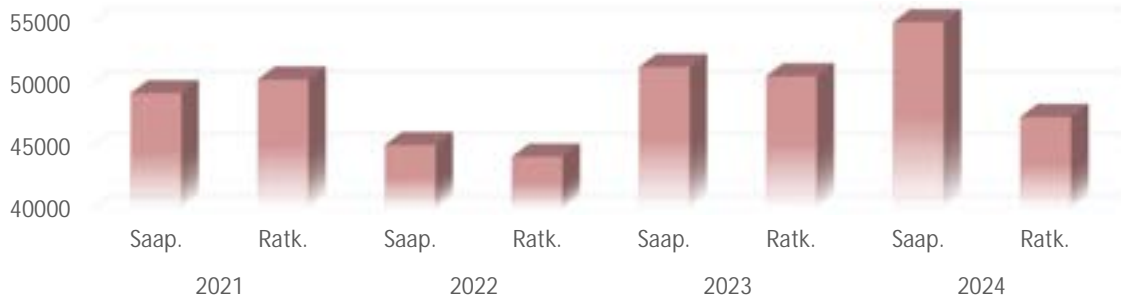
	Saapuneet				Ratkaistut				Vireillä			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Rikosasiat	5077	4769	4865	4800	5001	4525	4695	4292	2290	2525	2692	3192
Muut rikosoikeudelliset asiat	320	255	294	317	326	267	268	319	70	59	84	81
Pakkokeinot	780	681	887	839	719	618	786	758	175	169	226	259
Sakonmuunnokset	573	787	765	754	573	787	765	754	0	0	0	0
Maoikeusasiat	58	70	64	32	50	59	63	39	38	49	50	42
Laajat riita-asiat	732	713	854	1012	813	739	734	921	651	647	781	897
Erilliset turvaamistoimet	7	8	10	15	9	5	11	10	3	6	5	10
Summaariset asiat	49299	45151	51397	56239	50398	44208	50658	47391	9906	10858	11546	20400
Avioeroasiat	1365	1354	1349	1314	1426	1329	1305	1341	933	950	989	905
Hakemusasiat	2037	2209	2273	2714	2043	2291	2199	2531	608	537	652	906
Velkajärjestelyt	259	316	330	372	280	249	344	360	84	153	141	154
Yrityssaneeraukset	38	25	44	47	37	31	38	42	19	13	19	24
Konkurssit	226	239	309	346	210	223	253	281	193	211	269	333
Ulosottoasiat	93	132	120	118	85	111	140	98	41	62	42	62
Yhteensä	60864	56709	63561	68919	61970	55442	62259	59137	15011	16239	17496	27265

Käsittelyajat (kk) käräjäoikeudessa ja valtakunnallisesti keskimäärin

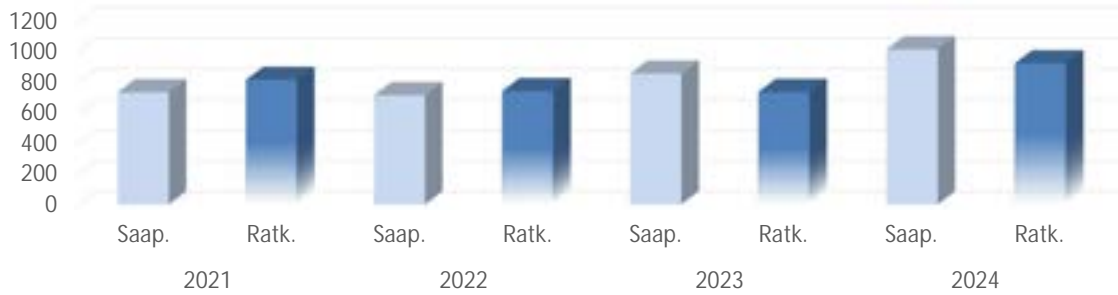
	2020		2021		2022		2023		2024	
	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.
Rikosasiat	4,7	5,3	5,4	5,8	5,8	6,0	6,7	6,3	7,0	6,5
Pakkokeinoasiat	0,7	1,0	0,6	1,0	0,8	0,7	0,4	0,7	1,2	0,8
Laajat riita-asiat	8,4	9,2	9,9	9,7	11,1	10,1	10,4	10,2	10,7	9,8
Summaariset asiat	2,7	3,0	2,9	2,6	2,7	2,3	2,7	2,6	3,2	3,1
Hakemusasiat										
Avioeroasiat	8,7	8,3	8,4	8,2	8,3	8,1	8,4	8,2	8,8	8,3
Muut hakemusasiat	3,7	2,9	3,7	2,9	3,3	2,9	3,4	2,9	3,8	3,0
Insolvenssiasiat										
Velkajärjestelyt	4,3	6,2	4,7	5,8	4,5	5,4	5,1	5,2	5,2	5,2
Yrityssaneeraukset	7,8	6,4	8,2	7,4	6,2	6,8	5,8	7,0	6,7	6,1
Konkurssiasiat	12,7	9,3	12,0	9,1	9,7	8,4	10,8	7,9	8,7	8,0
Ulosottoasiat	3,3	3,6	2,9	3,9	5,0	3,9	5,3	4,7	3,8	3,9

Käräjäoikeuden toiminnan tunnuslukujen kehitys vv. 2021–2024

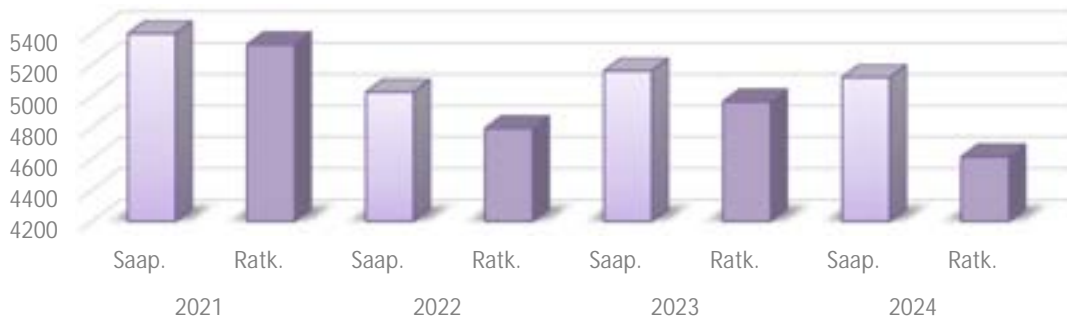
Summaariset asiat

Laajat riita-asiat

Rikosoikeudelliset asiat

KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden päällikön, laamannin, lisäksi kärjäoikeuden vakinaiseen henkilökuntaan kuului 31.12.2024 hallintojohtaja, 42 kärjätuomaria, maa-oikeusinsinööri, 12 kärjänotaaria, hallintosihteeri, arkistonhoitaja, 79 kärjäsihteeriä, 2 haastemiesten esimiestä, 21 haastemiestä ja 2 virastomestaria.

Vakinaisten viranhaltijoiden lisäksi kärjäoikeudella oli kertomusvuonna 60 lautamiestä. Lautamiehet osallistuvat rikosasioiden ja maa-oikeusasioiden ratkaisemiseen. Sotilasoikeudenkäyntiasioita käsiteltäessä oikeuden kokoonpanoon kuuluu myös kaksi sotilasjäsentä. Kärjäoikeudessa oli kertomusvuonna harjoittelijana kaksi oikeustradenomiopiskelijää.

Kertomusvuoden lopussa vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvien kärjätuomarien keski-ikä oli noin 51 vuotta, kansliahenkilökunnan noin 46 vuotta ja haastemiesten noin 49 vuotta.

Koulutus

Jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö sekä kehittyvät työmenetelmät asettavat vaatimuksia kouluttautumiseen ja itsensä

kehittämiseen. Henkilöstön kouluttaminen antaa valmiuksia työtehtävistä selviytymiseen ja työkyvyn ylläpitoon.

Kärjäoikeuden henkilöstö osallistuu säännöllisesti tuomioistuinviraston tarjoamaan koulutukseen. Tuomarikunta osallistuu säännöllisesti Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan järjestämään koulutukseen. Lisäksi Heldtin stipendirahastosäätiö järjestää paikallisesti useita koulutustilaisuuksia. Myös muu henkilökunta osallistui useisiin eri koulutuksiin.

Kertomusvuonna osallistuttiin mm. seuraaviin koulutuksiin:

- Laamannien ja hallintojohtajien verkostopäivät
- Osastonjohtajien verkostopäivät
- Kärjäoikeuksien lähiesimiesten verkostopäivät
- Virastomestaripäivät
- Kärjänotaarien koulutusohjelma
- Uudet puheenjohtajat
- Virastopäällikköpäivät
- Huoltoriitojen yhteissovittelu
- Huoltoriitojen tuomioistuinsovittelun alueelliset koulutuspäivät
- Follo-verkoston tapaaminen
- Haastemiesten jatkokurssi

- Velkajärjestelyasioiden koulutus tuomareille
- Yrityssaneerausasioiden ajankohtaisilta-päivä tuomareille ja sidosryhmille
- EJTN Kansliahenkilökunnan vaihto-ohjelma
- Kansainväliset tiedoksiannot rikosasioissa
- ERA Online Training court staff and bailiffs in European cross-border criminal law procedures
- Oikeustoimivelvoitteen syntyminen
- Sovittelukoulutus
- Riita-asioiden sovittelun jatkokoulutus
- Uusi seksuaalirikoslainsäädäntö ja oikeudenkäynnin julkisuus
- Velvoitteen lakkaaminen vanhentumisen ja kuittaamisen kautta
- Sopimusperusteinen vahingonkorvaus ja velvoitteen sovittelu
- Yleistä velvoitteen oikeusperiaatteesta; vahingonkorvaus, edunpalautus ja suoritushäiriö
- Takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon
- Summaaristen karnevaalit
- Summaaristen asioiden peruskoulutus kansliahenkilöstölle
- Velallisen rikokset -jatkokoulutus
- Tietosuoja sääntelyn kehikko, soveltamisala ja käsitteet
- Tietosuoja osana oikeudenkäynnin julkisuutta
- Romeo-tietojärjestelmän käyttökoulutus

- Pakkokeinoasiat -webinaari sihteereille
- Työoikeudellinen koulutusohjelma
- SEND-seminarium Domskrivning - vad, hur och för vem?
- Päätöksenteko, toimivalta ja edustaminen osakeyhtiössä asunto-osakeyhtiössä

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tavoitteena on työn, työyhteisön, yksilön ja työympäristön kehittäminen. Toiminnan avulla pyritään pitämään työntekijät työ- ja toimintakykyisinä koko työuran ajan ja näin edesauttamaan käräjäoikeuden tavoitteiden saavuttamista.

Käräjäoikeuden jalkapallojoukkue osallistui Tuomioistuincup-tapahtumaan Tampereella.

Huomionosoitukset

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitali

kärjäsihteeri Marja Saarni

Eläkkeelle

Eläkkeelle siirtyivät vuonna 2024 laamanni Martti Juntikka sekä kärjäsihteerit Riitta Koivisto ja Irmeli Laaksonen.

KOKEMUKSIA KANSAINVÄLISESTÄ VAIHTOVIERAILUSTA

Osallistuin kansliahenkilökuntavaihtoon Napoliin, Italiassa syyskuussa 2024. Meidät otettiin vastaan lämpimästi, ja mukana oli myös tuomioistuimen työntekijöitä Puolasta ja Romaniasta. Oikeustalossa on kärjäoikeus, hovioikeus, yleinen ja julkinen syyttäjänvirasto, valvontatuomioistuin sekä YK ympäristöohjelman toimistoja. Rakennus oli suuri, ja siinä oli kolme tornia, joista korkein on 29-kerroksinen. Pääsimme ihailemaan Napoliin ja Vesuviuksen maisemia rakennuksen kattoterassilta.

* * * * *

Ensin meille pidettiin esitelmä Italian oikeusjärjestelmästä. Me olimme tutustumassa paikalliseen kärjäoikeuteen (Tribunale di Napoli). Kärjäoikeutta alempana oikeusasteena Italiassa on vielä Rauhantuomari (Giudice di Pace), joka käsittelee vähäisimpiä rikos- ja siviiliasioita. Laajemmat ja vakavammat jutut kärjäoikeus käsittelee alimpana asteena. Kärjäoikeus käsittelee myös Rauhantuomarin ratkaisusta tehdyt valitukset. Lisäksi on erillinen tuomioistuin alaikäisille, nuorisotuomioistuin, joka käsittelee nuorten tapauksia ensimmäisenä oikeusasteena.

Alkuun saimme myös lyhyen esittelyn Napoliasta – kaupungista, jossa riittää nähtävää. Napoli on eloisa, värikäs, vilkas ja rosoinen kaupunki. Sen vanhakaupunki on täynnä historiallisia rakennuksia, kirkkoja, palatseja ja aukioita, jotka heijastavat kaupungin rikkaasta kulttuurista ja historiaa. Kapeat ja sokkeloiset kadut antavat oman erityisen sävynsä kaupunkikuvaan. Napoliin liikenne oli kaoottista: autot ja skootterit kulkivat miten sattui, eikä voinut luottaa, että liikennevaloja olisi noudatettu.

Tien ylittämiseen tarvittiin rohkeutta – piti vain löytää sopiva rako ja mennä!

* * * * *

Meille pidettiin myös esitelmä kansainvälisestä suojelusta. Italiassa yleiset tuomioistuimet käsittelevät turvapaikanhakijoiden valituksia. Italia on suosittu maa turvapaikanhakijoiden keskuudessa. Vuonna 2023 12 % turvapaikkahakemuksista EU:ssa jätettiin Italiaan eli neljänneksi eniten EU:ssa (vrt. Suomeen tuli v. 2023 0,65 % EU:n turvapaikkahakemuksista). Italiaan suuri osa turvapaikanhakijoita tulee eri maista kuin Suomeen: Guineasta, Tuni-
niasta, Norsunluurannikolta, Bangladeshista ja Egyptistä. Italiassa oleskeluluvan voi saada helpommin kuin monissa muissa Euroopan maissa, kuten Suomessa, sillä Italia myöntää lupia myös humanitaarisin perustein (protezione speciale). Suomessa tämä peruste poistettiin laista vuonna 2016. Protezione speciale voidaan myöntää hakijoille, jotka eivät täytä kansainvälisen suojelun kriteerejä, mutta jotka joutuisivat karkotettuna epäinhimillisen tai halventavan kohtelun vaaraan. Vuonna 2022 19 % kaikista turvapaikanhakijoita koskevista päätöksistä oli myönteisiä tällä perusteella. Italiassa painotetaan hakijan henkilökohtaista tilannetta ja laajempaa ihmisoikeuksien suojelua, minkä vuoksi prosessi on kuitenkin hitaampi ja monimutkaisempi kuin Suomessa.

* * * * *

Meille kerrottiin, että kaikki uudet asiat käsitellään nyt digitaalisesti. Joitakin vanhoja tapauksia on vielä paperilla, mutta muuten mitään ei enää ole paperimuodossa. Vanhojen tapausten arkistointi sähköiseen järjestelmään on parhaillaan meneillään. Meille näyttettiin myös järjestelmä, jota avustajat käyttävät asiakirjojen toimittamiseen tuomioistuimeen. Kun asiakirjat on toimitettu, assistentti hyväksyy ne, ja sitten tuomari voi tarkastella niitä. Kaikki asiakirjat osapuolten ja tuomioistuimen välillä vaihdetaan näiden järjestelmien kautta.

* * * * *

Pääsimme myös seuraamaan kahta murhaoikeudenkäyntiä. Istuntosalissa oli selli, jossa syytetty kuulemma usein istuu. Tuomareilla, syyttäjällä ja puolustajilla oli kaikilla samanlainen musta kaapu päällä. Lautamiehillä oli Italian lipun värinen nauha, joka meni olkapään yli ja toiselle kyljelle. Oikeussalin seinällä oli risti, mutta minulle kerrottiin, että oikeus ja uskonto ovat selvästi erillään toisistaan.

* * * * *

Tapasimme myös tuomioistuimen presidentin, joka on Napolin käräjäoikeuden ensimmäinen naispuolinen presidentti. Caterina Seccian nimittäminen Napolin käräjäoikeuden presidentiksi on merkittävä saavutus sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi oikeusjärjestelmässä.

Yhtenä päivänä kävimme tutustumassa vanhassa kaupungissa sijaitsevaan entiseen käräjäoikeuteen, Castel Capuanoon. Rakennus oli hieno, sillä ennen kuin se oli toiminut tuomioistuimena, se oli ollut kuninkaallisten linna. Siellä oli vaikuttava, vanha kirjasto, jossa oli peräti 90 000 kirjaa, joista suurin osa on oikeusalan kirjallisuutta. Saimme ihmetellä myös 1600-luvulta peräisin olevaa kirjaa. Vanhassa tribunaalissa oli myös kappeli, aivan kuten uudessakin. Kappelit ovat edelleen yleisiä italialaisissa tuomioistuimissa ja heijastavat

uskonnon merkitystä Italian kulttuurissa. Entiseen tribunaaliin tutustumisen jälkeen kävelimme vielä yhdessä vanhassa kaupungissa ja maistelimme napolilaisia pastoja. Eikä Napoli ole turhaan tunnettu pizzastaan – söin siellä elämäni parasta pizzaa!

Toiseksi viimeisenä päivänä meillä oli vapaa-päivä ja jokainen sai tehdä itsekseen mitä halusi. Minä päätin käydä kauniilla Caprin saarella. Se on suosittu paikka viettää häitä. Sen dramaattiset rannat, kalliot ja kristallinkirkkaat vedet loivat unohtumattoman maiseman. Vedi Napoli, e poi muori!

Laura Skyttä
käräjäsihteeri, osasto 1

